MAPES El Vallès Oriental «guanya» l'Occidental en l'ús del català com a llengua habitual

La presència del català varia molt arreu del país, segons l'enquesta d'usos lingüístics, i en alguns territoris de l'entorn de Barcelona és força residual

Nota sobre el mapa: *Cada cercle és més gran com major és el percentatge de gent amb el català com a llengua habitual. Picant sobre cada bombolla, es desplega el nom de l'àrea que representa i el percentatge de ciutadans amb el català o el castellà com a llengua habitual en termes generals i en diferents àmbits (a la llar, amb amistats, a la feina, en el petit comerç, en entitats financeres o en missatges de mòbil), així com el percentatge dels que saben parlar català. També es pot desplaçar o fer més o menys gran el zoom de la imatge.*

Quan ja fa 40 anys del restabliment de l'oficialitat del català, la normalització de la llengua és encara una fita llunyana. En termes generals, un 36,1% dels ciutadans del país afirma que aquest és el seu idioma més habitual d'ús, mentre que un 48,6% n'assenyala el castellà -la resta equipara els dos o en cita d'altres-, però les diferències territorials són molt clares [gràfic superior]. Com ara entre els dos Vallesos, mentre a l'Oriental és del 37,5% a l'Occidental ho és del del 27,3%.

Deu punts de diferència entre les dues comarques veïnes. Tot i que, hi ha zones on el català és una llengua pràcticament residual el dia a dia, com ho podria ser a l'Hospitalet de Llobregat, on només un 11,9% afirma que és el seu idioma més habitual [gràfic inferior].

L'enquesta d'usos lingüístics de la població, que elabora la Generalitat cada cinc anys, ha publicitat per primer cop en l'edició del 2018 les dades més detallades pel que fa als territoris de la regió metropolitana de Barcelona, que fins ara es publicitaven agregats. Gràcies a això es pot observar que, a banda del cas de l'Hospitalet de Llobregat, l'ús del català és molt limitat també al Barcelonès Nord (Badalona, Sant Adrià de Besòs i Santa Coloma de Gramenet), on el tenen com a llengua habitual sols un 15,3% dels veïns.

L'ús de la llengua al Baix Llobregat és molt limitat, amb un 20,6% dels enquestats que la citen com la d'ús habitual. Ara bé, en el si de la comarca hi ha dues realitats força dispars. En el que l'enquesta bateja com a Baix Llobregat II, que inclou els municipis més propers a Barcelona i l'Hospitalet (Begues, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat i Viladecans), el català és la llengua habitual de només el 14,8% de veïns.

En canvi, en el Baix Llobregat I (amb més municipis, incloent alguns de petits i Martorell, Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern o Sant Vicenç dels Horts), ho és per al 26,9%, una xifra reduïda però molt superior que a l'altre sector de la comarca. A Barcelona ciutat, en tot cas, el percentatge és més elevat, del 29,3%, per sobre que al Vallès Occidental (27,3%) però inferior al Vallès Oriental (37,5%).

Tot i això, el Maresme és l'única comarca de l'entorn metropolità on el català és la llengua habitual per a més gent (44,2%) que el castellà (39,4%). A la resta del país, el català és majoritari, tant a les

comarques gironines (54,1%) com a Ponent (57%), la Catalunya central (59,6%), l'Alt Pirineu (65,7%) o les Terres de l'Ebre (72,2%).

En canvi, al Camp de Tarragona hi ha un empat tècnic entre els que citen el català (40,4%) i els que assenyalen el castellà (41,4%). Una observació més detallada segurament trauria a la llum diferències també entre la ciutat de Tarragona i el seu entorn respecte d'altres municipis d'una segona corona, però en aquest cas no se segreguen les dades. Al Penedès, però, el català (38,9%) és menys usat que el castellà (46,9%), així com a l'Aran, on tan sols el 15,3% afirmen que tenen el català com a idioma habitual, per bé que, en aquesta cas, un 19,7% assenyala que ho és l'aranès.

Coneixement de la llengua

En tot cas, en tots els territoris el català s'entén sense problemes per percentatges de veïns entorn el 90% o superiors. Pel que fa a la gent capaç de parlar-lo, la diversitat ja és més gran i, en el cas de l'Hospitalet de Llobregat, només un 62,1% afirma que en sap, cosa que indica que quatre de cada deu veïns de la segona ciutat més gran del país és incapaç de mantenir una conversa oral en català. El segon percentatge més baix és al Baix Llobregat II, però és força superior, del 71,3%. Al Barcelonès Nord és del 71,6% i, a Barcelona, ja supera les tres quartes parts de veïns, essent del 78,7%.

METODOLOGIA D'ANÀLISI

Totes les dades sobre l'ús habitual de la llengua es poden trobar al web de l'Idescat, en l'apartat de l'enquesta d'usos lingüístics. En tot cas, en el mapa i en l'anàlisi tan sols s'han tingut en compte aquelles persones que assenyalaven el català o el castellà com a llengües d'ús habitual, mentre que la diferència fins a sumar 100 inclou tant els que esmenten les dues llengües per igual, els que citen altres llengües o els que no saben què respondre.

En el segon gràfic, el Baix Llobregat està dividit de la següent manera:

Baix Llobregat I: Abrera, Castellví de Rosanes, Cervelló, Collbató, Corbera de Llobregat, Esparraguera, Esplugues de Llobregat, Martorell, Molins de Rei, Olesa de Montserrat, Pallejà, el Papiol, Sant Andreu de la Barca, Sant Esteve Sesrovires, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Sant Just Desvern, Santa Coloma de Cervelló, Sant Vicenç dels Horts, Torrelles de Llobregat, Vallirana i la Palma de Cervelló.

Baix Llobregat II: Begues, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Gavà, el Prat de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat i Viladecans.